

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Димитър Иванов Добревски

Хоноруван преподавател в Национална художествена академия – катедра „Индуриален дизайн“ научно направление 05.08.04 ИЗКУСТВОЗНАНИЕ И ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

За хабилитационен труд с открита процедура, на основание Заповед на Ректора на НХА № г. и решение на Факултетния съвет на ФПИД с Протокол № г., за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление 05.08.04. ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО, научна специалност “Изкуствознание и изобразително изкуство”, с кандидат **Даниела Кирилова Цветкова**

Тема на дисертационния труд: „Естетика и иновация в италианския дизайн на детска играчка (3-8 г.) през XX – XXI век“

Актуалност на темата: Българската публика има само частичен поглед върху съвременния италиански дизайн на играчки. Много малко са публикациите по темата, особено на български автори, което личи от приложената библиография - (740 книги и статии, от които само 40 са на български). На български език няма задълбочени проучвания за дизайна на италианските играчки, но представа за стила им може да се изгради чрез наблюдение на продуктите на нашия пазар, независимо че обикновено дизайнерът остава анонимен.

Обект на изследването е италианският дизайн на играчки за деца на възраст 3-8 години.

Предмет на изследването е аспектът на естетиката и иновационният процес в дизайна и конструирането на играчки. Настоящата разработка изследва най-добрите практики в италианския дизайн на детски играчки (в миналото и настоящето).

Времеви обхват на изследването: XX век до 20-те години на XXI век.

Дисертационният труд има за **цел:**

- Да се направи исторически преглед на италианския дизайн на играчки от началото на 20 век. до второто десетилетие на XXI век.
- Да се изследва естетическото влияние на артистичните движения при проектирането на играчки.

- Да се разгледа педагогическия подход, задаващ насока при проектирането на играчките.
- Да се идентифицират активните дизайнери и да се изучат техните произведения.
- Да се анализират основните аспекти на италианската система за производство на играчки.
- Да се представят пред специализираната българска публика най-добрите италиански практики в дизайна на образователни играчки.

За постигане на основната цел са поставени следните **задачи**:

- Да се анализират форми, технологии и материали, използвани в производството на играчки.
- Да се изградят хипотези за бъдещото развитие на сектора въз основа на наблюденията.
- Да се проучат дидактическите средства и тяхната трансформация през разглеждания период.
- Да се намерят и консултират печатни и цифрови материали по темата.
- Да се експериментира проектиране на играчки с деца.
- Да се наблюдава динамиката на играта във връзка с обучението на новите поколения деца.
- Да се направи анкета сред действащи дизайнери и да се анализират резултатите

При избора на **методология** отправна точка е документирането на изследваните проблеми. Проведено е библиографско, теренно и анкетно сравнително проучване.

Дисертационния труд е развит в **Увод, изложение в 4 глави, Заключение и Приложение**, заемащи 317 стр., което създава предпоставки за стегнато и подредено структуриране на доказателствения материал. Съществена част е приложеният богат материал от анкетата и илюстративните приложения. Впечатляващо е голямото количество на ползваните литературни източници: 740 книги и статии, от които 40 на български и повече от половината електронни източници.

В първа глава е разгледано влиянието на водещи италиански педагогически

методи (Монтесори, Мунари, Реджо) върху дизайнерите на играчки. Сътрудничеството дизайнер-педагог е широко разпространена практика и дава отлични резултати. То демонстрира втората хипотеза, изказана в дисертацията, а именно, че италианският дизайн е сложна взаимосвързана система.

Втора глава описва и сравнява водещи в Италия фирми производители на играчки и дизайнери, като многократно прави препратки към влиянието на италианския футуризм във формообразуването на играчки, което е първата хипотеза на авторката, изказана в дисертацията .

Трета глава разглежда и анализира резултатите от анкета, направена с италиански дизайнери на играчки. Този материал открива широко поле за бъдеща изследователска работа в сферата на дизайна на детски играчки.

Четвърта глава анализира технологичните и социални влияния върху съвременния дизайн на играчки.

Трудът завършва със заключение, в което са обобщени основните изводи от предните глави, водещи елементи от процеса на проектиране и анализ на проблемите при проектиране на играчки. Обобщен е портрет на съвременния италиански дизайнер на играчки.

В края на дисертационния труд са формулирани 10 приноса на хабилитационния труд без да се отделят научните от научно-приложните и приложни приноси.

В приложената творческа автобиография Даниела Цветкова посочва участие, което е много впечатляващо, в 5 самостоятелни и 82 групови изложби у нас и в чужбина, от които има 6 награди. Има 15 публикации на нейни илюстрации и графични творби в книги и списания. Член е на СБХ секция „Текстил” и на 5 асоциации свързани с изкуството.

Докторантът посочва списък от 5 научни публикации, свързани с труда:

2023г., Цветкова Д., Ритуали и паралели в архитектурата и детските игри, 147-162, Философски алтернативи, 5/2023, ISSN 2815-4568, <http://doi.org/10.58945/FJWG1696>,

2021г., Цветкова Д., *Ефимерното и дизайнът на детски играчки*, в: Научна конференция „2021: Дизайн и приложни изкуства“ , Национална художествена академия, 2021 София, ISBN 978-954-2988-68-7, <http://design-and-appliedarts.eu/index.html?fbclid=IwAR3S5vzJLDkKGE0vN4TzIrvCKIQRGIyS1w37Os01LK2E9o4V9b163UgZrGI>

2021г., Цветкова Д., *Бруно Мунари, автентичен и безкраен*, в: Годишник на Катедра Дизайн, НХА, гр. София

2021, Tzvetkova D., *Preparare il Novacene*, in: Segnali dal Novacene. Dal concetto di sviluppo sostenibile alla costruzione di una comunità resiliente, Fondazione Education, Fondazione Giorgio Cocchi, ISBN 9788890508240

2012, Tzvetkova D., *Contributo d'autore*, in: "I sogni", I° Circolo Didattico Statale "Croce" di Manfredonia (FG)

2002г., Цветкова Д., *Ателие „Глина“*, в Авторски материали, Шанс за деца с антисоциални прояви, серия Проекти , стр. 54-59, Център за психо-социални практики, гр.София

Намирам, че публикациите по дисертацията са напълно достатъчни, както в количествено, така и в качествено отношение. Публикациите са докладвани и обсъдени на научни конференции у нас (в НХА и БАН) и една в Италия.

Авторефератът отразява пълно и систематично основния дисертационен труд.

При прочита на труда не съм забелязал съществени граматически и пунктуални грешки. Балансирани са добре вербалния материал с приложените илюстрации и схеми. Една от основните ми препоръки към автора е да изясни и опрости структурата на представения труд, ако се стигне до публикация. Необходимо е с оглед на широкото използване на специализирана терминология, която авторът посочва, тя да бъде подкрепена с терминологичен речник в края на труда.

В заключение, независимо от направените забележки и препоръки, искам да дам положителната си оценка за дисертационния труд на Даниела Кирилова Цветкова и да предложа на уважаемото Научно жури да и присъди образователната и научна степен „ДОКТОР“ в област 8.2. Изобразително изкуство.

25.02.2024 г.
София

Член на журито: доц. д-р Димитър Иванов Добревски
/...../